

Fig. 357. Vg 242. S:t Peders sn, Lödöse, Spetalen 1:11. Efter teckning av H. Karlsson.

liga fall har namnet uppfattats som en form av *Brandr* med utelämnad nasalruna. Namnets betydelse torde ha varit 'svärds klinga' (om etymologin se vidare de Vries *brandr* 2). Namnet finns också på runstenen Vg 135 (*brantr*), troligen med samma grundbetydelse. I Västsverige ligger det dock närmast till hands att sammanställa *brattr* med det från västnordiskt område välkända *Brattr*, ursprungligen använt som binamn. Namnet ingår också i runföljden 7–12, som synes vara uttalsformen för *Brattsson*.

O. v. Friesen föreslår en suppling av de tre sista runorna med ett till *Brattr* knutet tillnamn *Porbionsson*, varvid hela namnföljden skulle åsyfta far och son. Ett par detaljer i runföljden 13–21 gör att man tvekar en smula inför namnlistan som sådan: frånvaron av skiljetecken efter 18 *r* samt den även för medeltida runskrift sällsynta dubbelteckningen av konsonant (16–17 *tt*). En tanke, att inskriften i sin helhet skulle vara en fullständig sats, där runorna 13–21 utgjorde predikats verbet jämte objekt eller annan bestämning, faller emellertid på oöverkomliga svårigheter att erhålla en acceptabel tolkning i sådan riktning. Frågan kompliceras givetvis också av att man inte med säkerhet vet vad stickan har använts till. Man torde alltså få stanna för tolkningen av runföljden 13–18 som *Brattr* och fortsättningen, r. 19–21, som början till eller en förkortning av ett namn med förleden *Por-*.

A. Nordén förtecknar inskriften bland *Magiska runinskrifter* (ANF 1937), eftersom han i inskriftens anordning tror sig förmärka talmagi: »Rungrupperna [1–6, 7–12, 13–20] äro kanske avsiktligt byggda på talen 6 och 8 — varför skulle eljest sista ordet vara på ett så egendomligt sätt förkortat?» En sådan tydning är emellertid grundlös och missvisande.

Föremålet kan icke dateras utifrån de vaga fynduppgifterna. Ortografin i inskriften svarar bäst mot senmedeltida språkförhållanden. Den avslöjar tydligt uttalslättnader i form av assimilationer i svagtonig stavelse (*bon*) och konsonantförbindelsen *ts* (*brason*).

255. S:t Peders sn, Lödöse, Spetalen 1:11. Nu i Statens historiska museum

Pl. 181

Litteratur: R. Ekre, Fyndförteckning ^{8/5} 1967 (VHAA 2652/67); E. Svärdström, Runfynd 1967 (i Fornvännen 1968, s. 286).

I samband med schaktning för vatten och avlopp vintern 1966–67 påträffades 1967 å Spetalen 1: 11 på 140–160 cm djup en liten plan furusticka med runinskrift, Statens historiska museum inv.nr 27.600: MC 15.

Stickan har rektangulär form, 6,3 × 2,8 × 0,5 cm. Den ena långsgående kanten är skuren, den andra rå, uppkommen genom att stickan har spräckts. Kanterna vid de båda kortsidorna äro mejselformigt skurna. Inskriften, intill 2,5 cm hög, är fullständig, så när som på att basen till r. 1 och r. 3–5 har bortfallit i sprickan. Fig. 358.

Fig. 358. Vg 255. S:t Peders sn, Lödöse, Spetalen 1:11.
Efter teckning av förf.

Inskrift:

ki - - þ
5

Till läsningen: R. 1 är **k** med förhållandevis kort, högt ansatt bst. R. 2 består av en lång, snett riktad, mycket tunn linje utan bistavar, i. R. 3 är en hst med en högt ansatt, bågformig bst — som en ofullbordad **þ**-bst. Med hänsyn till 5 **þ**, som är klar och har annan form, skulle r. 3 snarare kunna vara **n** med ensidig bst eller möjligen **l**; det är dock icke tilltalande med ett konsonanttecken här framför de båda följande. R. 4 förefaller att vara **r** eller **b**, beroende på hur runans förlorade bas har sett ut; snarast **r**.

I sitt nuvarande skick ger inskriften ingen mening.

256. S:t Peders sn, Lödöse, Spetalen 1:11. Nu i Statens historiska museum

Pl. 181

Litteratur: R. Ekre, *Fyndförteckning 7/7 1967* (VHAA 4233/67); E. Svärdström, *Runfynd 1967* (i *Fornvännen* 1968, s. 286f.).

I schaktningsjord från nybyggnadsområdet Klosteräng påträffades ²⁶/₅ 1967 ett djurbensfragment (revben av nötkreatur) med två korta runinskrifter, en på vardera bredsida av benbiten. Jorden härrörde från ett fyndskikt på 200–320 cm djup (fyndruta »F 10 Brunnen»). Fragmentet förvaras i Statens historiska museum, inv.nr 27.600: MC 63.

Benstycket, som har en längd av 8 cm, en största bredd av 2,4 cm samt en tjocklek av 0,9 cm, är i den bredare änden snett avhugget (flera huggmärken), i den smalare avbrutet. Runornas höjd är ca 1,5 cm.

Inskrifter:

A (på den konvexa sidan):

kup

»Gud»

B (på den konkava sidan):

asu - ...

Till läsningen: Inga skiljetecken förekomma. A. Alla tre runorna äro säkra; 1 **k** är icke stungen, den kan icke heller ha varit **f**. Bst i 2 **u** är i sin översta del tunn. 3 **þ** har lång bst, vars anslutning till hst ligger nära huvudstavens topp och bas. — B. 1 **a** har ensidig bst. 2 **s** är av kortkvisttyp, nedtill avslutad med en punkt. R. 3 är sannolikt **u** med lågt ansatt bst, något böjd, eller möjligen ehuru knappast troligt **n** med ensidig bst. Av r. 4 återstår invid brottet ett litet stycke av en huvudstavs översta del; en svag skåra snett nedåt åt höger från toppen räknat kan — om den är avsiktlig — vara rester av en **l**- eller **r**-bst.

Inskriften A tycks vara fullständig, medan B är avbruten, i varje fall skadad. B är intressant genom sin **s**-runa. Kortformen av **s**-runan är i västgötska inskrifter eljest företrädd endast i Sparlösa-inskriften (Vg 119).